

promet i s njim povezane usluge, ali i smanjivanja emisija ugljičnog dioksida povezanog s dominacijom cestovnog prijevoza.

Investicijski prioriteti uključuju izgradnju i modernizaciju pruga na Mediteranskom koridoru i paneuropskom koridoru X. Posebna pozornost posvetit će se unaprjeđenju usluga prigradske željeznice, posebno revidiranju voznog reda radi povećanja učestalosti linija, modernizaciji flote željezničkih vozila i ulaganju u infrastrukturu radi poboljšanja pouzdanosti, povećanja putničkih sadržaja i smanjenja operativnih troškova.

Modernizacija željezničke infrastrukture omogućit će oživljavanje domaćeg prijevoza putnika, naročito na prigradskim područjima, ali i ponovno oživljavanje međunarodnog prijevoza putnika koji je zbog trenutačno nezadovoljavajuće kvalitete infrastrukture zanemariv.

Modernizacija željezničke infrastrukture napokon će u cijelosti otključati puni razvojni potencijal hrvatskih luka, naročito luke Rijeka, te dovesti do djelotvornijeg povezivanja s međunarodnim tržištima, ali i razvoja novih djelatnosti i usluga. Logističke i druge usluge povezane sa željezničkim prijevozom dobit će zamah, stvorit će se nove poslovne prilike, a time i mogućnost za stvaranje novih i kvalitetnih radnih mjesta.

■ **Prioriteti provedbe na području željezničkog prometa:**

- modernizacija željezničkih pruga na hrvatskom dijelu osnovne i sveobuhvatne TEN-T mreže te proširenje i poboljšanje usluga prigradske željeznice
- promicanje prijevoza tereta željeznicom i drugim oblicima prijevoza s manjom emisijom stakleničkih plinova
- promicanje integriranog urbanog prijevoza.

Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost

Promicat će se autonomni sustavi za mobilnost i pametno upravljanje prometom te opskrba održivim alternativnim gorivima u prometu, kao i povećanje digitalne mobilnosti olakšavanjem pristupa informacijskim i komunikacijskim tehnologijama uz integraciju fizičkih i digitalnih sustava. Poticat će se električna mobilnost, razvoj mreže električnih punionica u međugradskom cestovnom prijevozu i stvaranje hrvatskog industrijsko-inovacijskog klastera električne mobilnosti.

Pretjerano oslanjanje na automobilski prijevoz, osobito u gradovima, rješavat će se promicanjem održivog integriranog prijevoza putnika u okviru koncepta pametnih gradova. Ulagat će se u prigradski željeznički promet, širenje pješačkih i biciklističkih zona u gradovima, uklanjanje uskih grla te brz i dostupan javni prijevoz temeljen na moderniziranoj infrastrukturi i niskim emisijama ugljika (ekonomija dijeljenja s osloncem na električnu mobilnost).

Unaprijedit će se sustav naplate cestarine za autoceste, poboljšati održavanje i način ugovaranja za autoceste i državne ceste, uspostaviti integriran sustav planiranja i upravljanja imovinom te smanjiti daljnji operativni troškovi autocesta. Posebna pažnja posvetit će se povećanju sigurnosti na cestama osiguravanjem bolje međuinstitucionalne koordinacije, konkretnom infrastrukturnom intervencijom na lokacijama s visokim brojem prometnih nesreća te ulaganjem u inteligentne prometne sustave i nabavu opreme (zaštitne ograde, kamere za nadzor brzine) i intenzivne edukativne kampanje usmjerene na sve sudionike u prometu.

■ **Prioriteti provedbe na području uspostave novih prometnih procesa i autonomnih sustava za mobilnost:**

- poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu
- promicanje prijevoza s nultom emisijom onečišćujućih tvari
- ulaganja u projekte koji pridonose smanjenju emisija stakleničkih plinova
- povećanje sigurnosti cestovnog prometa i rješavanje sezonskih vršnih opterećenja.

Razvoj pomorskog prometa i prometa unutarnjim vodnim putovima

U pomorskom sektoru nastavit će se ulaganja u izgradnju novih luka te rekonstrukciju ili premještanje postojećih putničkih i trajektnih luka radi daljnjeg povećanja kapaciteta obalnog linijskog prijevoza i poboljšanja komunikacije s otocima. Nastavit će se transformacija luka Rijeka i Ploče, kao i ostalih teretnih luka u Hrvatskoj, uključujući osiguravanje razvoja dodatnih kontejnerskih kapaciteta i bolje multimodalno povezivanje sa zaleđem. Financirat će se poboljšanje pristupnih cesta na otocima koje izravno povezuju luke za obalni linijski prijevoz i kupnja novih, ekološki prihvatljivih transportnih sredstava za pomorski prijevoz.

U sektoru unutarnjih vodnih putova nastavit će se ulagati u projekte čija je svrha poboljšanje plovnosti Dunava, Save i Drave te modernizacija luka unutarnjih vodnih putova.

■ **Prioriteti provedbe politika na području vodnog sektora:**

- razvoj i unaprjeđenje luka i vodnih putova
- ulaganja u javni putnički prijevoz u pomorskom prometu i prometu unutarnjim vodnim putovima.

Razvoj zračnog prometa

U sektoru zračnog prometa nastavit će se ulaganja u razvoj infrastrukture zračnih luka radi poboljšanja razine usluga i unaprjeđenja standarada sigurnosti u zračnim lukama. Razvoj najviših standarda sigurnosti zračnog prometa na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini nužan je kako bi se učinkovito smanjile opasnosti u zračnom prometu, smanjila mogućnost nesreća i ograničile negativne posljedice takvih nesreća. Infrastruktura zračnih luka i zrakoplovi moraju zadovoljavati međunarodne sigurnosne standarde.

■ **Prioriteti provedbe politika na području zračnog prometa:**

- razvoj i unaprjeđenje zračnih luka
- poboljšanje dostupnosti zračnih luka, osobito javnim prijevozom
- unaprjeđenje standarda sigurnosti u zračnim lukama i zračnom prometu.

5.11. Strateški cilj 11. „Digitalna tranzicija društva i gospodarstva”

Već započeta digitalna tranzicija društva i gospodarstva intenzivirat će se u narednom desetljeću. Praćenje dinamike daljnjeg razvoja tehnologije i njezinog uvođenja i primjene u sve sfere društva i poslovanja postat će sve izazovnije.

Provedbom ciljanih programa digitalizacije prije svega će se pružiti podrška građanima te javnoj upravi i gospodarstvu da tu transformaciju uspješno provedu, da javne usluge postanu još dostupnije građanima te da se poduzeća podrže u tranziciji prema izvozno orijentiranim sektorima visoke dodane vrijednosti.

Digitalizacijom svakodnevnih procesa s kojima se susreću poduzetništvo i građani u radu s javnim tijelima osigurat će se brža i transparentnija usluga javne uprave, jednako dostupna u svim dijelovima Hrvatske. Pristupačnost elektroničkih usluga preduvjet je za ravnopravno sudjelovanje svih građana u aktivnoj ulozi u društvu i doprinosu pametnom, održivom i uključivom razvoju digitalnog društva i društva u cjelini.

Programima namijenjenima gospodarstvu, s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća, poticat će se povećanje produktivnosti zahvaljujući digitalnoj transformaciji i primjeni novih tehnologija koje pružaju mogućnosti povećanja konkurentnosti na globalnom tržištu.

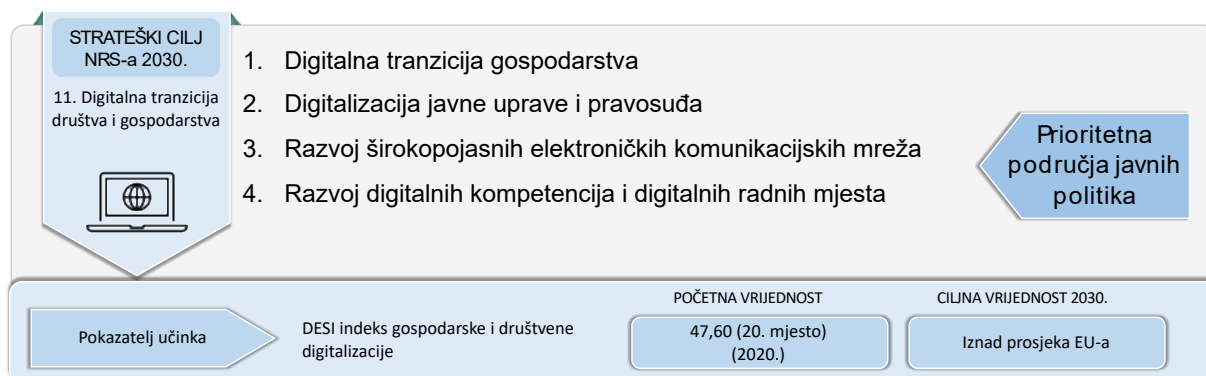
Potrebno je planirati i osigurati nastavak razvoja digitalne infrastrukture, kontinuirano ulagati u daljnji razvoj digitalnih tehnologija i poticati razvoj inovacija i novih poslovnih modela, kako u javnom tako i u privatnom sektoru

Kvalitetnija i jeftinija povezanost i dostupnost digitalne infrastrukture osnažit će i proširiti prilike koje proizlaze iz otvorenosti koju hrvatski građani i poduzeća pokazuju prema korištenju interneta. Velika količina podataka koju stvaraju internetske aplikacije prilika je za povećanje produktivnosti i profitabilnosti poduzeća, jačanje konkurentskih prednosti i inovacija, ali i razvoj novih poslovnih usluga. Posebna pozornost posvetit će se unaprjeđivanju zakonodavnog okvira kojim se reguliraju upotreba i privatnost podataka kako bi se osnažile prilike za digitalno poduzetništvo, uključujući i područje analize „velikih podataka” (engl. *Big data*) i umjetne inteligencije.

Kako bi se osigurale jednake mogućnosti za iskorištavanje potencijala digitalizacije i omogućilo aktivno sudjelovanje svih građana u digitalnoj transformaciji društva, snažno će se

podupirati pristup programima za jačanje digitalnih vještina za sve društvene skupine. Samo je na taj način moguće osigurati uspješnu i društveno prihvaćenu digitalnu transformaciju društva u narednom desetljeću.

Slika 28. – Prikaz prioriteta područja javnih politika za strateški cilj 11. „Digitalna tranzicija društva i gospodarstva”

Prioritetna područja javnih politika za strateški cilj 11. „Digitalna tranzicija društva i gospodarstva”

Digitalna tranzicija gospodarstva

Digitalna transformacija poslovanja iziskuje razumijevanje važnosti upotrebe informacijskih tehnologija u poduzećima. Budući da je digitalna transformacija sustavna strukturna promjena, podrška menadžmenta ključan je preduvjet za uspješnu provedbu promjena.

Istovremeno, digitalno gospodarstvo koje uključuje i internet stvari, umjetnu inteligenciju, poslove temeljene na analizi velikih skupova podataka, tehnologiju virtualne i proširive stvarnosti, 3D ispis, strojno učenje i robotiku transformirat će tradicionalne načine poslovanja i stvoriti nove proizvode, usluge i poslovne djelatnosti.

Jačanjem i izgradnjom strateških digitalnih kapaciteta, praćenjem razvoja digitalnih usluga i digitalne transformacije gospodarstva osigurat će se administrativni i zakonodavni okvir koji omogućava poduzetničke i tržišne slobode i primjenu naprednih tehnologija, štiti osobne podatke, pravo privatnosti i prava radnika, prava potrošača i građana općenito te isključuje bilo kakav oblik diskriminacije. Izuzetno je važno poticati povećanje digitalne zrelosti hrvatskih poduzeća radi povećanja globalne konkurentnosti i stvaranja rješenja za globalne društvene izazove.

Osiguranjem dostupnosti podataka koji su u vlasništvu javnih tijela i poticanjem inicijativa „otvorenih podataka” uz najviši stupanj zaštite osobnih podataka građana potaknut će se razvoj novih usluga i poslovnih inicijativa temeljenih na podacima. Osim toga, pružit će se podrška novim digitalnim industrijama kroz programe kojima se osigurava početno financiranje i pružanje podrške poduzećima u nastajanju.

Moderna informacijska infrastruktura hrvatskim poduzetnicima osigurava dostupnost digitalnih javnih usluga. Nastavit će se s ulaganjem u državnu informacijsku infrastrukturu kako bi se uvođenjem interoperabilnih rješenja olakšao razvoj novih poslovnih modela temeljenih na digitalnim tehnologijama.

Daljnjim razvojem nacionalne infrastrukture prostornih podataka i digitalnom transformacijom prostornih planova osigurat će se vjerodostojni prostorni podaci, koji čine jednu od najvrjednijih vrsta podataka javnog sektora uopće i koji će postati dostupni na interoperabilan način, čime će se stvoriti preduvjeti za prilagodbu izazovima četvrte i budućih industrijskih revolucija u svim segmentima života.

■ **Prioriteti provedbe politike na području digitalne tranzicije gospodarstva:**

- poticanje digitalne transformacije i primjene naprednih tehnologija u gospodarstvu i društvu
- jačanje strateških digitalnih kapaciteta i povećanje razine digitalne zrelosti hrvatskih poduzeća radi osiguravanja preduvjeta za primjenu naprednih tehnologija
- uspostava standardiziranih platformi za povezivanje i poslovanje
- razvoj državne informacijske infrastrukture
- podrška nastanku novih digitalnih industrija temeljenih na podacima
- potpora prihvaćanju naprednih digitalnih i povezanih tehnologija u industriji, osobito u malim i srednjim poduzećima
- osiguravanje široke upotrebe digitalnih tehnologija u cijelom gospodarstvu i društvu

Digitalizacija javne uprave i pravosuđa

Digitalna tehnologija bit će ključan instrument u transformaciji javne uprave i pravosuđa. Optimizacija i digitalizacija procesa uključuje i njihovo pojednostavnjenje smanjivanjem regulatornih i administrativnih zahtjeva kako bi se osim poboljšanja dostupnosti usluga

smanjila složenost i povećala učinkovitost procesa koji se digitaliziraju. Digitalizacija istodobno pruža priliku za ispunjavanje potreba građana za kvalitetnom javnom upravom, pravosuđem i javnim uslugama koje se pružaju na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pritom je važno ulagati i u digitalne kompetencije svih zaposlenih u javnoj upravi i pravosuđu.

Time će digitalizacija postati snažan instrument za optimizaciju procesa, povećanje transparentnosti, predvidljivosti i pouzdanosti javnih usluga, pri čemu će se jačati povjerenje i zadovoljstvo građana u rad institucija javne uprave i pravosuđa. Drugim riječima, složene elektroničke usluge olakšat će građanima i poslovnim subjektima poslovanje s javnom upravom jer usluge ostvarene razmjenom podataka u vlasništvu javnih tijela pokrivaju konkretne životne i poslovne situacije, u skladu s načelom „samo jednom“ (engl. *once only principle*),

Način na koji je Hrvatska tijekom zdravstvene krize prevladala prekid uobičajenog načina obavljanja brojnih djelatnosti (uključujući i obrazovanje) pokazuje potencijal za još odlučniju upotrebu digitalne tehnologije u otvorenijoj i izravnoj dostupnosti javnih usluga svim građanima.

■ **Prioriteti provedbe politike na području digitalizacije javne uprave i pravosuđa:**

- optimizacija, digitalizacija i modernizacija javne uprave i pravosuđa kao sastavni dio politike pojednostavljenja administrativnog okruženja
- povećanje broja automatiziranih i digitaliziranih procesa i usluga javne uprave i pravosuđa
- povećanje dostupnosti interoperabilnih digitalnih javnih usluga građanima i gospodarskim subjektima
- jačanje kapaciteta i razvoj digitalnih kompetencija zaposlenika u javnoj upravi i pravosuđu
- zaštita osobnih podataka i osiguranje javne dostupnosti svih podataka u vlasništvu javnih tijela, na jednostavan i interoperabilan način.

Razvoj širokopojsnih elektroničkih komunikacijskih mreža

Razvoj digitalnoga gospodarstva djeluje kao pokretač gospodarskog rasta te izravno i neizravno utječe na otvaranje novih radnih mjesta i mogućnosti ulaganja. Dostupnost visokokvalitetne i

moderne komunikacijske infrastrukture jedan je od osnovnih preduvjeta razvoja digitalnoga gospodarstva te ujednačenog i održivog regionalnog razvoja. Razvijena fizička elektronička komunikacijska infrastruktura i mreže vrlo velikog kapaciteta, dostupnost i upotreba širokopojsnog pristupa sljedeće generacije čine okosnicu za sve usluge digitalnoga gospodarstva kako bi se svi ciljevi i aktivnosti ove Strategije povezani s digitalizacijom ostvarili, odvijali sigurnije i bili dostupniji.

Hrvatska će ulagati u izgradnju širokopojsne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta koje omogućavaju gigabitnu povezivost te razvoj pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža nove generacije, koje predstavljaju novu razvojnu platformu donoseći napredan širokopojsni pristup, masovnu inteligentnu komunikaciju stroja sa strojem bez ljudskog nadzora te vrlo pouzdanu komunikaciju s malim kašnjenjem. Uvođenje pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža nove generacije omogućit će razvoj i primjenu sveobuhvatnih novih aplikacija i naprednih poslovnih modela poput virtualne stvarnosti, razvoja umjetne inteligencije, autonomnih vozila, naprednih rješenja u turizmu, poljoprivredi i ostalim granama industrije budućnosti.

Takva ulaganja Hrvatskoj će omogućiti kvalitetan iskorak prema razvijenijim zemljama Europske unije te će biti pokretač ravnomyernog i održivog regionalnog razvoja i inovacija koje donose nove prilike za povećanje konkurentnosti gospodarstva i zadovoljenje potreba građana.

■ **Prioriteti provedbe politike na području razvoja širokopojsnih elektroničkih komunikacijskih mreža:**

- razvoj i izgradnja širokopojsne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta koje omogućavaju gigabitnu povezivost.

Razvoj digitalnih kompetencija i digitalnih radnih mjesta

Ponajveći izazov za ostvarenje potencijala i razvoja digitalne transformacije leži u činjenici da nedovoljan broj digitalnih stručnjaka godišnje pristiže na tržište rada, kako iz visokoobrazovnih institucija i srednjih strukovnih škola tako i ustanova za obrazovanje odraslih, ali i inozemstva. Značajan izazov i dugoročan problem predstavlja i iseljavanje digitalnih stručnjaka u druge zemlje EU-a, što rezultira problemima s popunjavanjem radnih mjesta.

Informacijska tehnologija zauzima prostor u svakodnevnom životu, radna mjesta neprestano se razvijaju i napreduju, pri čemu se uz IKT stručnjake sve više razvijaju i digitalna radna mjesta koja nastaju iz tradicionalnijih neinformatičkih zanimanja. Iako i nadalje postoji najveća potražnja za softverskim inženjerima, programerima i stručnjacima za infrastrukturu, očekuje se da će potražnja za digitaliziranim tradicionalnim i kreativnim zanimanjima rasti.

Kako bismo uspjeli iskoristiti potencijal prihoda i stvaranja dodane vrijednosti, nužno je razvoj ljudskih potencijala za tradicionalne industrije i zanimanja prilagoditi potrebama digitalnog okruženja te povećavati broj kompetentnih, visoko obrazovanih mladih IKT stručnjaka koji izlaze na tržište rada. U cilju zadržavanja i privlačenja talenata, nužno je nastaviti s razvojem poticajnog tretmana zaposlenih profesionalaca te na svim razinama poticati privlačenje stranih studenata i deficitarnih stručnjaka.

Kako bi se osigurala sinergija zaposlenih s odgovarajućim digitalnim kompetencijama i razvoj digitalnih radnih mjesta, poticat će se povećanje broja stručnjaka sa završenim visokim i srednjim obrazovanjem te razvoj naprednih digitalnih kompetencija, stvarati uvjeti za promjenu karijere i osigurati pristup kvalitetnim programima obrazovanja odraslih.

■ **Prioriteti provedbe politike na području obrazovanja i osposobljavanja i rada u digitalno transformiranom društvu:**

- povećanje broja visoko obrazovanih IKT stručnjaka koji izlaze na tržište rada
- podizanje digitalnih kompetencija stručnjaka iz neinformatičkih zanimanja
- podrška srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju za radna mjesta u digitalnom društvu
- prekvalifikacija i stjecanje digitalnih kompetencija potrebnih za radna mjesta u digitalnom društvu
- podizanje razine osnovnih i naprednih digitalnih vještina građana za aktivno sudjelovanje u digitalnom društvu.

5.12. Strateški cilj 12. „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima”

Za zemlju veličine Hrvatske značajne unutarnje razlike u stupnju razvoja nisu samo prepreka u ostvarivanju lokalnih ekonomskih i životnih prilika, već ograničavaju i ukupnu nacionalnu produktivnost i učinkovitost. Zbog toga su ulaganja u ravnomjeran regionalni razvoj, kako bi se svaki dio Hrvatske učinio boljim i poželjnijim za život, nezaobilazna sastavnica održivog i trajnog rasta, demografskog oporavka, jačanja socijalne pravednosti i društvenog povjerenja.

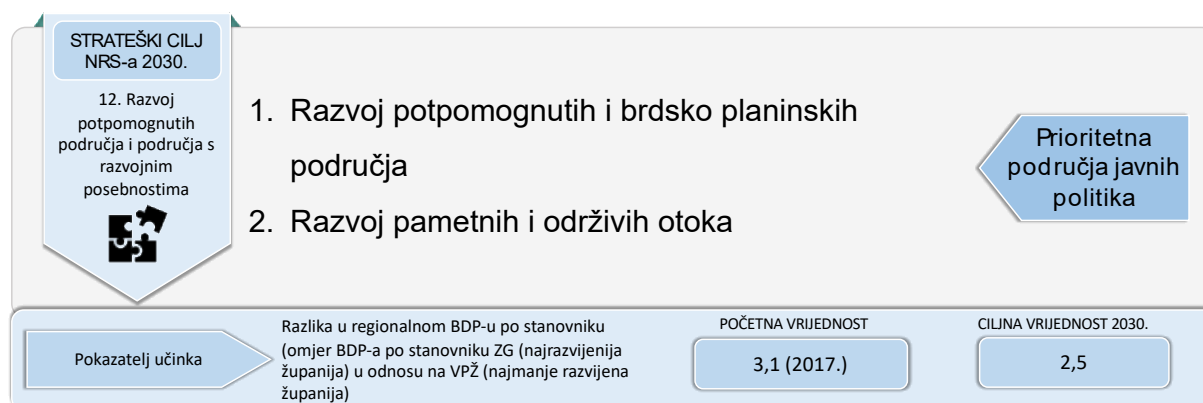
Glavna razvojna pitanja slabije razvijenih područja u Hrvatskoj odnose se na nepovoljnu gospodarsku strukturu koju obilježavaju slaba uloga privatnog sektora i velika prisutnost državnog sektora, nedovoljno razvijen ljudski kapital, niska kultura poduzetništva, nedovoljno učinkovite institucije, depopulacija, iseljavanje i starenje stanovništva. K tome, otoci i brdsko-planinska područja suočeni su s vlastitim specifičnim izazovima koji proizlaze iz nedovoljne prometne povezanosti i sezonske održivosti infrastrukture. U mnogim su slučajevima temeljni uzroci nerazvijenosti i depopulacije stanovništva izravno povezani s ratnim stradanjima, velikim gubitkom stanovništva i visinom štete nastale tijekom Domovinskog rata. Najistaknutiji primjer je Grad Vukovar, koji je u ratu pretrpio velike ljudske gubitke i strašnu devastaciju svoje javne i poslovne infrastrukture.

Europski fondovi izvor su financiranja koji u kombinaciji s djelotvornim horizontalnim politikama i politikom regionalnog razvoja ima potencijal i snagu značajno smanjiti velike unutarnje razlike u razvijenosti. Stoga će oni u razdoblju do 2030. biti znatna podrška razvoju potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima (brdsko-planinska područja i otoci) u Hrvatskoj s ciljem njihove demografske revitalizacije, održivog razvoja i ekonomske regeneracije turističkog sektora, sektora proizvodnje i prerade hrane i proizvodnje i prerade drva te smanjenja socijalne nejednakosti i siromaštva i stvaranja boljih uvjeta za život i poslovanje.

■ Prioriteti provedbe politike na području razvoja potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima:

- razvoj potpomognutih i brdsko planinskih područja
- razvoj pametnih i održivih otoka.

Slika 29. – Prikaz prioritetnih područja za strateški cilj 12.
 „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima”

**Prioritetna područja javnih politika za strateški cilj 12.
 „Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima“**

Razvoj potpomognutih i brdsko-planinskih područja

Pametnim upravljanjem resursima, učinkovitijim povezivanjem i mobilnošću, razvojem komunalne, poduzetničke, prometne i socijalne infrastrukture i njima pripadajućih usluga te razvojem koncepta pametnih sela i poticanjem razvoja lokalnoga gospodarstva smanjit će se depopulacijski procesi te potaknuti društveno-gospodarski razvoj potpomognutih i brdsko-planinskih područja. Pritom će ključnu ulogu imati integrirani pristup ulaganjima i zajedničke razvojne inicijative više jedinica lokalne samouprave, pri čemu će se zadržati središnja uloga malih gradova koji se smatraju generatorima razvoja u sredinama osobito pogođenima negativnim demografskim i gospodarskim kretanjima.

Posebna pozornost bit će usmjerena ulaganjima u lokalnu prometnu infrastrukturu i u širokopojasni internet. Bolja povezanost pridonijet će ujednačavanju ekonomskih, društvenih, obrazovnih i socijalnih prilika urbanog i ruralnog stanovništva, dok će unaprjeđenje povezanosti između gravitacijskih središta omogućiti jednostavniji pristup međunarodnim tržištima i uključivanje u globalne lance vrijednosti te pružiti priliku za razvoj digitalnoga gospodarstva i biogospodarstva.

Mjerama i modelima stambenog zbrinjavanja koje uključuju osiguravanje trajnog i adekvatnog smještaja, prije svega mladim obiteljima te stručnim i obrazovnim kadrovima, zaustavit će se iseljavanje stanovništva s potpomognutih područja te potaknuti dodatno naseljavanje

potpomognutih i otočnih područja. Potrebno je kontinuirano provoditi politiku stambenog zbrinjavanja s jedinicama lokalne samouprave te s nadležnim tijelima i institucijama državne uprave.

Osigurat će se i pristup socijalnim uslugama važnim za smanjivanje rizika od siromaštva i ograničavanje nejednakosti koje proizlaze iz razlika u razvoju pojedinih područja, uz ujednačavanje dostupnosti socijalnih i zdravstvenih usluga i usklađivanje njihove strukture s demografskim i socijalnim osobinama stanovništva. Ulagać će se i u integraciju stanovništva suočenog s rizikom od siromaštva i isključenosti koje živi u urbanim središtima radi osiguravanja dostojne razine životnih uvjeta.

Nastavit će se provedba projekta Slavonija, Baranja i Srijem, koji će se proširiti na cijelu Panonsku Hrvatsku radi povećanja ulaganja u infrastrukturu, ljudski kapital i konkurentnost tog iznimno važnog dijela Hrvatske kako bi stvarni ekonomski dinamizam tog područja odražavao njegove potencijale i na taj način stvorio životne uvjete koji će potaknuti iseljene Hrvate na povratak u domovinu. Oslanjajući se na iskustva stečena u provedbi tog projekta, pokrenut će se slične aktivnosti usmjerene na brži razvoj Dalmatinske zagore, Like, Banovine i Gorskog kotara te će se potaknuti razvoj otoka, sjevera Hrvatske i ostalih područja kako bi se omogućio ravnomjeran razvoj Hrvatske.

■ **Prioriteti provedbe politike na području razvoja potpomognutih i brdsko-planinskih područja:**

- demografska revitalizacija depriviranih područja
- gospodarska regeneracija depriviranih područja
- pametno upravljanje resursima
- povezanost i mobilnost
- poboljšanje kvalitete života razvojem javne infrastrukture (komunalne, prometne, poslovne i društvene), podrškom stanogradnji i razvojem javnih usluga
- razvoj pametnih sela.

Razvoj pametnih i održivih otoka

Kvalitetnije povezivanje otoka sa središtima ekonomskog dinamizma nezaobilazna je pretpostavka održavanja i oživljavanja života, ali i bolje povezanosti otoka s međunarodnim tržištima. Razvoj pametnih i održivih otoka zasnivat će se na integriranom pristupu razvoju i

digitalizaciji otočnih resursa i njihovom održivom upravljanju, uz uvažavanje njihovih specifičnosti u pogledu prometa, energije, sigurnosti i sprječavanja rizika te dostupnosti infrastrukture i javnih usluga, vodeći računa o potencijalima za gospodarski rast i razvoj otoka. Poticat će se integrirani prijevoz putnika uzimajući u obzir povezanost izoliranih područja na kopnu, povezanost otoka s kopnom, međuotočnu povezanost i potrebu smanjenja zagušenosti velikih prometnih centara (npr. Split) u vrijeme najveće turističke aktivnosti.

Strukturnim promjenama otočnih gospodarstava jačat će se sposobnosti i otočni kapaciteti za provedbu inovativnih rješenja. Time će se odgovoriti na ključne društvene izazove na području klimatskih promjena i zaštite okoliša, čiste energije i prometa te zdravlja i kvalitete života. Kako bi se dodatno oživjela otočna gospodarstva i život na otocima, naglasak će se staviti na digitalno gospodarstvo, turizam, dostupnost javnih usluga svim otočanima, obnovljive izvore energije, ribarstvo te proizvodnju i preradu hrane. Strateško povezivanje otoka s poduzetnicima i sveučilišnom zajednicom otvorit će put oblikovanju i provedbi održivih rješenja za specifične otočne probleme, uključujući i koncept „pametnih otoka”.

■ **Prioriteti provedbe politike na području razvoja pametnih i održivih otoka:**

- pametno i održivo upravljanje otočnim resursima i okolišem, borba protiv klimatskih promjena i sprječavanje rizika
- održiv razvoj i strukturna preobrazba otočnog gospodarstva
- pametna mobilnost i povezanost
- poboljšanje kvalitete života razvojem javne infrastrukture (komunalne, vodovodne, prometne, poslovne i društvene), podrškom stanogradnji i razvojem javnih usluga.

5.13. Strateški cilj 13. „Jačanje regionalne konkurentnosti”

Politika regionalnog razvoja nije samo politika usmjerena na pojedine županije, općine ili gradove, već je to politika koja integrira cijelu Hrvatsku oslanjajući se na regionalna i nacionalna središta rasta. Horizontalne odnosno teritorijalno neutralne politike, kao što su politike za povećanje konkurentnosti i inovacija ili kvalitetnije upravljanje, temelj su rasta i stvaranja radnih mjesta na cijelom teritoriju, a time i temelj djelotvornih politika za ravnomjerniji razvoj. Jednako tako politike za razvoj ljudskih potencijala kroz obrazovanje i stvaranje vještina prvorazredan su instrument za jačanje regionalne konkurentnosti i povećanje kvalitete života i ljudskog kapitala na cijelom teritoriju.

Nadograđujući se na rezultate horizontalnih politika, politike regionalnog razvoja kroz svoju se prostornu i lokalnu gospodarsku dimenziju prilagođavaju specifičnim lokalnim izazovima koji proizlaze iz razlika u gustoći naseljenosti, povezanosti s gradskim središtima i međunarodnim tržištima te razlika povezanih s teritorijalnim kapitalom nekog područja kao što su prirodni resursi ili osobine i kvaliteta ljudskog kapitala.

Kako bi se povećala konkurentnost hrvatskih regija/županija ciljano će se usmjeravati nacionalna i europska sredstva, kao i sredstva iz ostalih izvora financiranja, na temelju teritorijalnih strategija i strateških projekata regionalnog razvoja.

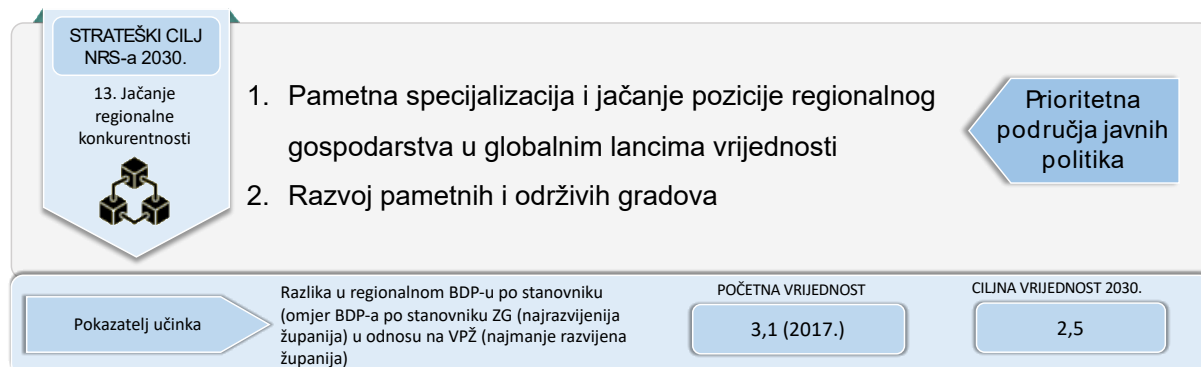
U središtu regionalne politike za jačanje regionalne konkurentnosti bit će politika pametne specijalizacije, čiji je cilj podrška gospodarskom razvoju širenjem znanja, učenja, tehnologije i inovacija radi unaprjeđenja i transformacije aktivnosti koje već postoje na nekom području, ali i stvaranja sposobnosti za uspjeh u novim aktivnostima. Zajedničkim djelovanjem horizontalnih politika (usmjerenih na povećanje produktivnosti, učinkovitosti i inovativnosti) i politika pametne specijalizacije, koje se oslanjaju na osobitosti pojedinih područja i njihov teritorijalni kapital, unaprijedit će se i osnažiti sposobnost hrvatskih regija za sudjelovanje u domaćim i globalnim lancima vrijednosti, otključati potencijal njihova razvoja te omogućiti industrijska tranzicija.

U središtu prostorne dimenzije politike regionalnog razvoja bit će i jačanje sposobnosti gradova da budu predvodnici razvoja svojih gravitacijskih područja te daju odgovor na ključne društvene izazove.

■ Prioriteti provedbe politike na području jačanja regionalne konkurentnosti:

- pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti
- razvoj pametnih i održivih gradova.

Slika 30. – Prikaz prioriteta područja javnih politika za strateški cilj 13 „Jačanje regionalne konkurentnosti”

Prioritetna područja javnih politika za strateški cilj 13 „Jačanje regionalne konkurentnosti“

Pametna specijalizacija i jačanje pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti

Politika pametne specijalizacije ne bira prioritetne sektore već kroz učenje, znanje i inovacije odgovara na razvojne izazove i stvara platformu za povećanje proizvodnje, kvalitete i raznovrsnosti proizvoda u poljoprivrednoj proizvodnji, turizmu, drvno-prerađivačkoj industriji, obnovljivim izvorima energije i mnogim drugima. Povećanjem znanja ona istovremeno stvara prilike za nove aktivnosti ili inovativna rješenja starih problema sukladno posebnostima manje razvijenih područja i zahtjevima tržišta.

Zbog brzih promjena u okruženju sektori koji su danas uspješni već sutra mogu biti suočeni s velikim izazovima, zbog čega poduzeća moraju učiti i prilagođavati se tržišnim uvjetima. Brza transformacija manje razvijenih područja u Hrvatskoj omogućit će se kroz povećanje inovativnosti i učinkovitosti u nekom od tradicionalnih radno intenzivnih sektora, dok će se u naprednijim regijama Hrvatske transformacija, osim na uvođenju strukturnih promjena u tradicionalne sektore, temeljiti na novim aktivnostima (nišama) visoke dodane vrijednosti.

Definiranjem strateških lanaca vrijednosti i ciljanim ulaganjima u ljudski kapital i inovacije, razvoj regionalne infrastrukture i uspostavu učinkovitih regionalnih ekosustava za poduzetnike, poticanje suradnje poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora, razvoj inovacijskih klastera i alternativnih izvora financiranja te internacionalizaciju poslovanja i teritorijalno brendiranje ojačat će se unutarnji potencijali rasta hrvatskih regija/županija te omogućiti uvođenje strukturnih promjena u gospodarstvo i industrijska tranzicija hrvatskih regija.

■ **Prioriteti provedbe politike na području pametne specijalizacije i jačanja pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti:**

- razvoj i unaprjeđenje regionalne infrastrukture u cilju jačanja atraktivnosti regija za privlačenje investicija
- turistička valorizacija prirodne i kulturne baštine
- uspostava regionalnih ekosustava i inovacijskih sustava za poduzetnike
- podrška industrijskoj tranziciji i jačanju pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti
- teritorijalno brendiranje i promocija regionalnoga gospodarstva.

Razvoj pametnih i održivih gradova

Gradovi su i danas najznačajniji izvor ekonomskog dinamizma, u čemu se ističu sveučilišni gradovi Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Slavonski Brod, Zadar, Dubrovnik i Pula. Cilj je poduprijeti jačanje ekonomskog dinamizma i drugih manjih gradova kako bi se njihovim razvojem umanjile razlike između urbanih i gradskih područja i povećala kvaliteta života na cjelokupnom gravitacijsko području, a naročito u njegovim ruralnim dijelovima. S druge strane, u cilju povećanja kvalitete života u urbanim središtima ulagat će se u unaprjeđenje prigradskog i gradskog prometa, razvoj zelenih površina i općenito poboljšanje urbane infrastrukture i provedbu koncepta „pametnih gradova”.

Radi razvoja pametnih i održivih gradova omogućit će se integrirana ulaganja u prostor s naglaskom na bolje upravljanje, čist okoliš i promet, visokotehnološko gospodarstvo, kvalitetu življenja i ljude. Stvorit će se i platforme koje će poduzetnicima, javnom sektoru, znanstvenoj zajednici i građanima omogućiti razvoj integriranih inovativnih rješenja i kojima će se odgovoriti na ključne društvene izazove u gradovima.

■ **Prioriteti provedbe politike na području razvoja pametnih i održivih gradova:**

- ulaganja u ljude
- pametno i održivo gospodarstvo
- pametno upravljanje
- održiv okoliš
- pametna mobilnost
- pametno življenje.

6. Horizontalni prioriteti:

promicanje ravnopravnosti i jednakih mogućnosti

Nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, socijalna pravda, jednakost i poštovanje prava čovjeka najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske. U tom smislu, sve javne politike i prioriteti opisani u prethodnim poglavljima te u aktima strateškog planiranja koji proizlaze iz ove Strategije (Dodatak 2.) provodit će se s ciljem uspostavljanja ravnopravnosti i promicanja jednakih mogućnosti.

Hrvatska će u narednom desetljeću biti društvo u kojemu nema diskriminacije na temelju rase ili etničke pripadnosti, vjere, spolne orijentacije, nacionalnog ili društvenog podrijetla i invaliditeta, u kojem su svi hrvatski građani jednako prisutni na svim područjima javnog i privatnog života, imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svojih prava i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Hrvatska će u svojim aktivnostima uzimati u obzir načela europskog stupa socijalnih prava u cilju postizanja društva u kojem svi imaju mogućnost ostvariti svoje potencijale.

Razvoj i jačanje poduzetništva temelj su ekonomskog prosperiteta cijeloga društva, no istodobno se ne smiju ugroziti zaštita prava i dostojanstvo rada i radnika. Ravnoteža privatnog i poslovnog života, kao i predvidljivi i transparentni radni uvjeti prioriteti su europskog i hrvatskog radnog zakonodavstva.

Ravnopravnost žena i muškaraca jedna je od najviših vrednota hrvatskog ustavnog poretka, temeljno pravo i jedno od glavnih vrijednosti EU-a i načela europskog stupa socijalnih prava. Ona je i odraz nacionalnog identiteta te važan preduvjet konkurentnog i inovativnog gospodarstva. Kao pojedinci, ali i kao društvo u cjelini, svoj puni potencijal na svim područjima možemo ostvariti samo ako prihvatimo i iskoristimo sve svoje talente i raznolikost. Danas ravnopravnost žena i muškaraca donosi više radnih mjesta i veću produktivnost, a taj potencijal moramo iskoristiti u prelasku na zelene i digitalne tehnologije te u suočavanju s demografskim kretanjima.

Hrvatska će provoditi Strategiju za ravnopravnost spolova Vijeća Europe i druge relevantne nacionalne i europske strateške dokumente ciljanim mjerama za postizanje veće ravnopravnosti između žena i muškaraca.

Hrvatska je jedna od europskih država koje u svojem ustavu prepoznaju nacionalne manjine (Srbi, Česi, Slovaci, Talijani, Mađari, Židovi, Nijemci, Austrijanci, Ukrajinci, Rusini, Bošnjaci, Slovenci, Crnogorci, Makedonci, Rusi, Bugari, Poljaci, Romi, Rumunji, Turci, Vlasi i Albanci) te trajno jamči ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina, slobodu izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom te kulturnu autonomiju. K tome, Hrvatska primjenom pozitivnih propisa osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina, koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini.

U narednom će se desetljeću Hrvatska kao društvo jednakih mogućnosti ostvariti i kroz razvoj kulturnog i nacionalnog identiteta nacionalnih manjina, snažniju promociju kulture tolerancije, bezuvjetno sankcioniranje svih oblika nasilja i mržnje, unaprjeđenje manjinskog obrazovanja, jačanje participacije nacionalnih manjina i njihove integracije u društvu te jačanje uloge civilnoga društva i njegovih dionika kao važne komponente u ostvarivanju ustavnih vrijednosti i demokratskog angažmana građana u skladu s njihovim interesima i opredjeljenjima.

Osobe s invaliditetom ravnopravni su članovi društva i zaslužuju jednake mogućnosti kakve imaju i drugi građani. Hrvatska će u provedbi svih javnih politika uzimati u obzir i specifičnosti osoba s invaliditetom s posebnim naglaskom na osiguravanju jednakog pristupa obrazovanju, zaposlenju i svim javnim uslugama. U digitalizaciji javnih usluga posebna će se pozornost posvetiti ugrađivanju načela pristupačnosti u sve digitalne sadržaje za sve građane.

Dodaci

DODATAK 1.

Financijski okvir za provedbu NRS-a 2030.

Financijski okvir za provedbu ove Strategije sadržan je u državnom proračunu i svim izvorima financiranja koji se objedinjuju u državnom proračunu i proračunima koji čine sastavni dio proračuna opće države.

Raspoloživost financijskih sredstava i redosljed provedbe strateških intervencija u kratkom će roku biti definirani četverogodišnjim provedbenim programima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te određeni i posljedicama aktualne krize na dinamiku prikupljanja proračunskih prihoda. S obzirom na očekivanu dubinu krize i veličinu neizvjesnosti to je razuman i opravdan pristup. Međutim, kako će dinamika oporavka odrediti i dinamiku oporavka proračunskih prihoda, djelotvorna ravnoteža između makroekonomskih i strukturnih mjera za povećanje produktivnosti, konkurentnosti i inovativnosti bit će ključna sastavnica jačanja financijskog okvira za provedbu Strategije.

Uz nacionalna sredstva i aktivaciju privatnog kapitala primici iz europskih fondova na temelju financijske dodjele u financijskoj perspektivi 2014. – 2020, kao i oni definirani u novoj financijskoj perspektivi Europske unije 2021. – 2027., čine sastavni dio proračunskog potencijala za financiranje prioriteta ove Strategije. S obzirom na veličinu hrvatskog gospodarstva radi se o visokim sredstvima koja imaju značajan razvojni potencijal.

Hrvatska će iz 750 milijardi eura vrijednog paketa pomoći za gospodarski oporavak država članica te kroz izmijenjeni višegodišnji financijski okvir, odnosno proračun Europske unije za razdoblje 2021. – 2027., na raspolaganju imati više od 23,5 milijarde eura (što je preko 40 % godišnjeg BDP-a Hrvatske), što predstavlja snažnu pologu za gospodarski rast i razvoj. Od toga će se dio sredstava odnositi na instrument *Next Generation EU* plana za oporavak i otpornost, čime će se financirati potpora zaposlenicima, malim i srednjim poduzećima, digitalna transformacija te potpore sektorima u potrebi, od turizma do kulture. Više od 30 % sredstava iz plana za oporavak i otpornost trebat će uložiti u niskougljični razvoj radi postizanja klimatske neutralnosti te povećanja otpornosti na klimatske promjene, a oko 20 % u digitalnu tranziciju.

Kroz ključni instrument oporavka, Europski mehanizam za oporavak i otpornost (*Recovery and Resilience Facility*), Hrvatska će dati velike financijske potpore javnim investicijama i reformama za jačanje otpornosti gospodarstva, poticanje zapošljavanja, razvoj vještina,

obrazovanje, istraživanje, razvoj i inovacije te jačanje zdravstvenog sustava, javne uprave i financijskog sektora. Ulaganja u navedena područja uskladit će se s višegodišnjim strateškim ciljevima usmjerenima na promicanje gospodarske, društvene i teritorijalne kohezije i konvergencije podržavanjem zelenih i digitalnih prijelaza u obnovi gospodarskog potencijala.

Drugi važan element financijske omotnice dostupne Hrvatskoj jesu sredstva iz višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. u fondovima regionalne politike EU-a, ali i ruralnog razvoja, poljoprivrede i ribarstva te fondovima za sigurnost i migracije. Njima će se još intenzivnije financirati razvojne potrebe Hrvatske i ulagati u strateške ciljeve poput prepoznatljivog, konkurentnog, inovativnog i digitalnog gospodarstva i društva, zelenu i digitalnu tranziciju te ravnomjeren regionalni razvoj. Ta sredstva usmjerit će se i u jačanje kompetencija državne i javne uprave te učinkovitosti pravosuđa, u obrazovanje, demografsku obnovu, zdrav, aktivan i kvalitetan život, razvoj poljoprivrede te u očuvanje kulturne baštine.

Financirat će se programi obrazovanja i programi razvoja zdravstvenih i socijalnih usluga za sve, s osobitim naglaskom na ruralne i otočne sredine i područja naseljena nacionalnim manjinama, te osnivanje regionalnih centara za razvoj robotike i kreativnih industrija poput industrije videoigara, a u svakoj će se županiji osnovati integrirani centri za mlade. Nastavit će se s osiguravanjem stipendija za studente slabijeg imovinskog statusa. Financijski će se podržavati razvoj industrija koje se temelje na čistim tehnologijama radi izgradnje niskougličnog društva, a nastavit će se financirati okolišna i vodno-komunalna infrastruktura. Osim toga, iskoristit će se i druge mogućnosti koje su Hrvatskoj na raspolaganju za ublažavanje posljedica globalne zdravstvene krize, poput instrumenta SURE u vrijednosti od 100 milijardi eura za države Europske unije. Zajmovi tog instrumenta koristit će se za očuvanje radnih mjesta i održavanje zaposlenosti.

Podržavat će se projekti na lokalnoj i regionalnoj razini uz zadržavanje sadašnje razine financiranja iz europskih fondova od 15 % i njihovim korisnicima osigurati nesmetano financiranje. Pritom će se voditi računa o financijskom kapacitetu pojedine jedinice kako bi se omogućilo što veće sufinanciranje iz državnih sredstava jedinicama kojima su sredstva iz državnog proračuna neophodna za financiranje europskih projekata, u skladu s kriterijima koje propisuje Vlada i mogućnostima državnog proračuna. Kako bi se ubrzala provedba europskih fondova, pojednostavnit će se i digitalizirati procedure te uspostaviti sustav upravljanja europskim fondovima po mjeri korisnika. Nastavit će se poticati održivost u provedbi europskih

projekata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz Fond za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini.

DODATAK 2.

Okvir za provedbu, praćenje i vrednovanje NRS-a 2030.

Nacionalna razvojna strategija okvir je za oblikovanje i provedbu javnih politika u Hrvatskoj do kraja 2030. Iskustvo pokazuje da bi se planiranjem razvoja, izradom pojedinačnih razvojnih dokumenata i sustava javnih financija trebalo baviti integrirano i ujednačeno. Provedba Strategije stoga će se temeljiti na provedbi ciljeva kroz srednjoročne akte strateškog planiranja te strateške dokumente povezane s programima iz fondova Europske unije.

U tu će svrhu biti pripremljeni nacionalni razvojni planovi, a na temelju njih i provedbeni programi tijela državne uprave te planovi razvoja i provedbeni programi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za njihovu realizaciju potrebno je osigurati dugoročnu održivost javnih financija i u tom okviru sastaviti i izvršiti proračun.

Nacionalni razvojni planovi i planovi razvoja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadržavat će posebne ciljeve povezane sa strateškim ciljevima iz NRS-a 2030., akcijske planove s razradom mjera, aktivnosti i projekata te alokacijom resursa, odgovornosti za provedbu i rokova.

Provedbeni programi sadržavat će izravnu poveznicu između mjera, proračunskih programa i aktivnosti te utvrđene prioritete za provedbu određenih aktivnosti i projekata u skladu s aktualnim programom Vlade. Na taj se način osigurava koherentnost ciljeva i provedbe ukupnih javnih politika u Hrvatskoj te usklađenost s planiranjem proračuna i drugih izvora financiranja.

S radom će nastaviti Upravljački odbor za izradu Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030., koji će pratiti provedbu i ispunjenje pokazatelja te odlučivati o izmjenama i dopunama Strategije. Upravljački odbor, kojim predsjedava predsjednik Vlade, uključuje niz dionika – predstavnike socijalnih partnera, poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora te predstavnike regionalnih i lokalnih zajednica i Vlade.

Praćenje, vrednovanje i izvještavanje o provedbi Strategije važan je dio procesa strateškog planiranja. Praćenje provedbe Strategije obuhvaćat će proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojim će se sustavno pratiti uspješnost provedbe ciljeva i mjera iz Strategije. Kontinuirano će se izvještavati o provedbi Strategije radi pružanja pravovremenih i relevantnih

informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na svim razinama. Koordinacijsko tijelo provodit će postupak vrednovanja Strategije.

Zaključci i preporuke proizašli iz vrednovanja Strategije provest će se kako bi se unaprijedila provedba Strategije.

Slika 31. – Okvir za praćenje, izvještavanje i vrednovanje NRS-a 2030.

	PRAĆENJE	IZVJEŠTAVANJE	VREDNOVANJE
HRVATSKI SABOR		<ul style="list-style-type: none"> Usvajanje Godišnjeg izvješća o napretku u provedbi NRS-a 2030. 	
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	<ul style="list-style-type: none"> Donošenje odluke o pokretanju mjera za otklanjanje problema uočenih u provedbi NRS-a 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> Odobrovanje Godišnjeg izvješća o napretku u provedbi NRS-a 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> Usvajanje preporuka za nadležna TDU, temeljenih na rezultatima vrednovanja NRS-a 2030.
KOORDINACIJSKO TIJELO ZA SUSTAV STRATEŠKOG PLANIRANJA	<ul style="list-style-type: none"> Praćenje napretka i procjena uspješnosti u ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> Izrada objedinjenog Godišnjeg izvješća o napretku u provedbi ciljeva i ostvarenju ciljanih vrijednosti pokazatelja uspješnosti NRS-a 2030. za Vladu Republike Hrvatske i Hrvatski sabor 	<ul style="list-style-type: none"> Donošenje Plana vrednovanja NRS 2030. Donošenje Odluke o početku postupka vrednovanja NRS-a 2030. Osnivanje Odbora za vrednovanje NRS-a 2030.
KOORDINATORI ZA STRATEŠKO PLANIRANJE TDU	<ul style="list-style-type: none"> Prikupljanje podataka o pokazateljima uspješnosti i ostvarenju strateških ciljeva NRS-a 2030 iz nadležnosti TDU 	<ul style="list-style-type: none"> Izveštavanje o provedbi strateških ciljeva NRS-a 2030. iz nadležnosti TDU 	<ul style="list-style-type: none"> Sudjelovanje u radu Odbora za vrednovanje NRS-a 2030. Dostavljanje podataka iz nadležnosti potrebne za provedbu postupka vrednovanja NRS-a 2030.

DODATAK 3.

Prikaz povezanosti strateškog okvira NRS-a 2030. i ciljeva održivog razvoja Programa UN-a za održiv razvoj 2030.

RAZVOJNI SMJER NRS-a 2030.	STRATEŠKI CILJEVI NRS-a 2030.	DOPRINOS CILJEVIMA ODRŽIVOG RAZVOJA
 <p>1. Održivo gospodarstvo i društvo</p>	<p>1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</p> <p>2. Obrazovani i zaposleni ljudi</p> <p>3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom</p> <p>4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske</p>	
 <p>2. Jačanje otpornosti na krize</p>	<p>5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život</p> <p>6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji</p> <p>7. Sigurnost za stabilan razvoj</p>	
 <p>3. Zelena i digitalna tranzicija</p>	<p>8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost</p> <p>9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</p> <p>10. Održiva mobilnost</p> <p>11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</p>	
 <p>4. Ravnomjeran regionalni razvoj</p>	<p>12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima</p> <p>13. Jačanje regionalne konkurentnosti</p>	

DODATAK 4.

Indikativni popis akata strateškog planiranja kojima se podupire provedba strateškog okvira NRS-a

R. BR.	NAZIV AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA	NOSITELJ IZRADE AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA
1.	Nacionalni plan razvoja poduzetništva Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
2.	Nacionalni plan za digitalnu transformaciju gospodarstva za razdoblje 2021.-2027.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
3.	Nacionalni plan poticanja inovacija Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2029.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
4.	Nacionalni plan za internacionalizaciju gospodarstva Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2029.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
5.	Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2028.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
6.	Nacionalni integrirani energetske i klimatski plan	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
7.	Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja / Hrvatske vode
8.	Strategija pametne specijalizacije od 2021. do 2029. godine	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja
9.	Strategija niskougliječnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
10.	Akcijski plan provedbe strategije niskougliječnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. do 2025.	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
11.	Strategija zaštite prirode Republike Hrvatske	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
12.	Strategija energetske razvoja Republike Hrvatske do 2030 s pogledom na 2050. godinu	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
13.	Program energetske obnove zgrada sa statusom zaštićenog kulturnog dobra za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
14.	Program energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
15.	Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine

DODATAK 4.

R. BR.	NAZIV AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA	NOSITELJ IZRADE AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA
16.	Program energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
17.	Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
18.	Program razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
19.	Strategija upravljanja državnom imovinom za razdoblje 2019.-2025.	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
20.	Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava za razdoblje 2021.-2027.	Ministarstvo pravosuđa i uprave
21.	Nacionalni plan za razvoj javne uprave za razdoblje 2021.-2027.	Ministarstvo pravosuđa i uprave
22.	Strategija sprečavanja korupcije za razdoblje 2021. – 2030.	Ministarstvo pravosuđa i uprave
23.	Strategija poljoprivrede za razdoblje od 2020. do 2030. godine	Ministarstvo poljoprivrede
24.	Strategija bioraznolikosti	Ministarstvo poljoprivrede
25.	Strateški plan provedbe Zajedničke poljoprivredne politike za Republiku Hrvatsku za razdoblje 2021. – 2027.	Ministarstvo poljoprivrede
26.	Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture	Ministarstvo poljoprivrede
27.	Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
28.	Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
29.	Nacionalni plan stvaranja infrastrukture i poticanja korištenja alternativnih izvora energije u pomorskom prometu Republike Hrvatske	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
30.	Srednjoročni plan razvitka vodnih putova i luka unutarnjih voda Republike Hrvatske za razdoblje od deset godina	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
31.	Nacionalni plan razvoja biciklističkog prometa	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
32.	Nacionalni plan razvoja širokopojasne infrastrukture za razdoblje 2021. – 2027.	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
33.	Strategija pomorskog razvitka i integralne pomorske politike Republike Hrvatske	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
34.	Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027.	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

DODATAK 4.

R. BR.	NAZIV AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA	NOSITELJ IZRADE AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA
35.	Nacionalna strategija razvoja vatrogastva za razdoblje 2021.-2030.	Hrvatska vatrogasna zajednica
36.	Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027.	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
37.	Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
38.	Nacionalni plan za rad i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
39.	Nacionalni plan skrbi za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji 2021. – 2030.	Ministarstvo hrvatskih branitelja
40.	Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. godine	Ministarstvo unutarnjih poslova
41.	Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (NN 73/2017)	Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova
42.	Strategija sigurnosne Unije od 24. srpnja 2020.	Ministarstvo unutarnjih poslova
43.	Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030.	Ministarstvo unutarnjih poslova
44.	Strategija o integriranom upravljanju granicom od 27.9.2019. i Akcijski plan o implementaciji Strategije (NN 91/2019)	Ministarstvo unutarnjih poslova
45.	Nacionalni plan razvoja kulture od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo kulture i medija
46.	Nacionalni plan razvoja otoka za razdoblje 2021. – 2027.	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
47.	Nacionalni plan regionalnoga razvoja za razdoblje 2021. – 2027.	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
48.	Nacionalni plan borbe protiv raka	Ministarstvo zdravstva
49.	Nacionalni plan razvoja zdravstva za razdoblje od 2021. do 2027.	Ministarstvo zdravstva
50.	Strategija razvoja održivog turizma do 2030.	Ministarstvo turizma i sporta
51.	Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
52.	Strategija demografske revitalizacije Republike Hrvatske	Središnji državni ured za demografiju i mlade
53.	Nacionalni plan za digitalnu transformaciju društva	Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
54.	Nacionalni plan zaštite i promicanja ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije za razdoblje od 2021. do 2027.	Vlada, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
55.	Nacionalni plan za uključivanje Roma za razdoblje od 2021. do 2024. godine	Vlada, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

DODATAK 4.

R. BR.	NAZIV AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA	NOSITELJ IZRADE AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA
56.	Nacionalni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2021. do 2025. godine	Vlada, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina
57.	Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2021. do 2027. godine	Vlada, Ured za ravnopravnost spolova
58.	Strategija razvitka službene statistike za razdoblje 2021. – 2030.	Državni zavod za statistiku
59.	Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske 2021. – 2027.	Državni zavod za statistiku
60.	Nacionalni plan modernizacije i digitalizacije usluga Carinske uprave i nabava opreme radi zaštite financijskih interesa 2021.-2030.	Ministarstvo financija, Carinska uprava
61.	Nacionalni plan modernizacije i digitalizacije poreznog sustava 2021. – 2029.	Ministarstvo financija, Porezna uprava
62.	Nacionalni program športa za razdoblje 2019. – 2026.	Ministarstvo turizma i sporta
63.	Operativni program za nacionalne manjine za razdoblje 2020. – 2024.	Vlada
64.	Nacionalni plan stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva 2021. – 2027.	Vlada
65.	Dugoročna strategija obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050. godine	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
66.	Nacionalni plan razvoja odnosa Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske 2021.-2027.	Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
67.	Svi srednjoročni akti strateškog planiranja na razini JL(R)S-a	Sve jedinice lokalne i regionalne samouprave koje će izrađivati srednjoročne akte strateškog planiranja

Proces izrade Nacionalne razvojne strategije do 2030.

Uspostavom novog sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem 2017. Hrvatska je prvi put započela s izradom nacionalne razvojne strategije, krovnog i hijerarhijski najvišeg nacionalnog akta strateškog planiranja kojim se definiraju prioriteti za dugoročni održiv razvoj države. Novim zakonodavnim okvirom uspostavljen je model za standardizaciju postupaka strateškog planiranja, određen je jasan odnos između dugoročnih, srednjoročnih i kratkoročnih akata strateškog planiranja te njihova poveznica s proračunom. Zahvaljujući novom modelu bit će moguće mjeriti uspješnost mjera, projekata i aktivnosti definiranih u strateškim dokumentima tijela javne vlasti na nacionalnoj, županijskoj i lokalnoj razini.

Dvije su svrhe Nacionalne razvojne strategije. Prvo, njome se određuju dugoročni razvojni smjerovi i strateški ciljevi države za sljedećih 10 godina i drugo, u njoj se daju smjernice i utvrđuju prioriteti u pregovorima s Europskom komisijom o korištenju sredstava Europske unije u novoj financijskoj perspektivi kako bi raspoloživa sredstva doista bila usmjerena na stvarne razvojne potrebe.

Kako bi se odredili glavni razvojni izazovi i prilike za Hrvatsku u narednom desetljeću i dobila osnova za određivanje ključnih područja intervencija, provedena je opsežna analiza po sektorima uz savjetodavnu podršku Grupacije Svjetske banke. U suradnji s resornim tijelima državne uprave i Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Banka je pripremila analitičke podloge za sljedeća područja:

- sektor zdravstva;
- energetske sektor;
- sektor prometa;
- okoliš;
- poljoprivreda, ribarstvo i prerada hrane u hrvatskoj prehrambenoj industriji i biogospodarstvu;
- makroekonomska stabilnost, fiskalna politika i oporezivanje;
- rast, konkurentnost i inovacije; tržište rada;
- obiteljske politike;
- regionalna dostupnost socijalnih usluga;
- porezne olakšice za djecu i prijedlozi za poboljšanja;
- obrazovanje i vještine;

DODATAK 5.

- modernizacija javne uprave;
- upravljanje državnom imovinom;
- pravosudni sektor;
- teritorijalni razvoj;
- primjerenost mirovina.

Te su analitičke podloge zatim sažete u jedinstveno izvješće s pregledom područja u kojima je potrebno intervenirati kroz javne politike.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, kao koordinacijsko tijelo koje koordinira izradu NRS-a i koje će pratiti njegovu provedbu, bilo je zaduženo za proces izrade, koji se odvijao u četiri faze:

1. izrada vizije i razvojnih smjerova Hrvatske do 2030.
2. definiranje strateških ciljeva, ključnih područja intervencija i pokazatelja učinaka
3. definiranje provedbenih mehanizama, strukturnih reformi i strateških projekata
4. definiranje financijskog okvira i cjelokupnog okvira za provedbu, praćenje i vrednovanje strategije.

U procesu izrade Nacionalne razvojne strategije primijenjeno je načelo partnerstva koje podrazumijeva uključivanje glavnih dionika kao što su tijela javne vlasti, predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, gospodarska udruženja, socijalni partneri, akademska i znanstvena zajednica, organizacije civilnog društva i zainteresirana javnost.

Uz Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, glavni dionici i partneri u procesu izrade NRS-a bili su:

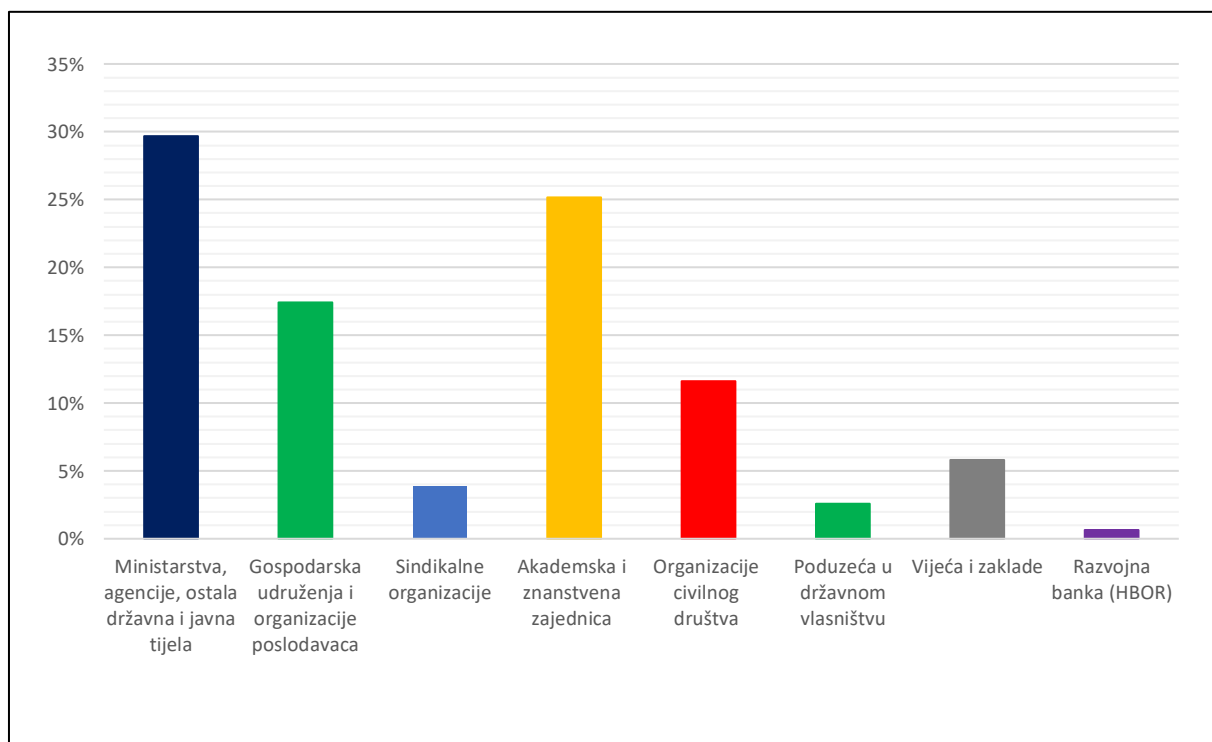
1. Upravljački odbor za izradu NRS-a, koji čine predsjednik Vlade i svi ministri, predstavnici Hrvatskog sabora, Ureda predsjednika Republike, Hrvatske zajednice županija, Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, Hrvatske zajednice općina, Udruge općina u Republici Hrvatskoj, Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, sindikata više razine, Hrvatske narodne banke i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a uloga mu je usmjeravati i nadzirati čitav proces izrade NRS-a
2. međuresorna radna skupina za izradu NRS-a i radna skupina za izradu analitičkih podloga za NRS

DODATAK 5.

3. sedam tematskih radnih skupina (zdravlje i kvaliteta života; energija i održiv okoliš; promet i mobilnost; sigurnost; hrana i biogospodarstvo; digitalno društvo; turizam i kreativno društvo) i pet radnih skupina za horizontalne politike (teritorijalni razvoj, makroekonomske politike, pravosuđe i dobro upravljanje; obrazovanje, znanost i razvoj ljudskih potencijala; demografija i socijalne politike; konkurentnost, industrijski razvoj i razvoj poduzetništva i obrta). Radna skupina za teritorijalni razvoj sastojala se od triju radnih podskupina: podskupine za pametne gradove, podskupine za održive i pametne otoke i podskupine za potpomognuta i brdsko-planinska područja. U sastavu radnih podskupina bili su predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, regionalnih koordinatora te ostalih dionika s regionalne i lokalne razine.

Slika 32. – Prikaz dionika i partnera u sastavu tematskih radnih skupina i radnih skupina za horizontalne politike

4. razvojni forumi župana u kojima su sudjelovali predstavnici relevantnih institucija na županijskoj razini te regionalni koordinatori kako bi NRS uzeo u obzir teritorijalni pristup. Cilj je bio definirati dugoročne vizije razvoja županija i što bolje identificirati razvojna pitanja i potencijale te ključne gospodarske grane i strateške razvojne projekte županija.

DODATAK 5.

5. predstavnici javnog, poslovnog, znanstveno-istraživačkog i civilnog sektora po županijama, koji su sudjelovali u participativnim radionicama održanima u Zagrebu, Gospiću, Dubrovniku, Zadru, Osijeku, Svetom Martinu na Muri i Opatiji kao jednom od najranijih koraka u izradi NRS-a. Održane su u suradnji s regionalnim koordinatorima, a cilj im je bio razmjena mišljenja i stavova o budućem razvoju Hrvatske kroz dijalog svih zainteresiranih dionika.
6. *leadership* grupe predstavnika poslovnog sektora, na kojima su predstavnici privatnih poduzeća iz relevantnih sektora mogli dati svoj doprinos izradi NRS-a
7. fokus grupe za strateške projekte/programme, čija je zadaća bila izraditi akcijske planove za pripremu projektne dokumentacije za strateške projekte te provedbene planove s okvirnim vremenskom planom
8. zainteresirana javnost sudjelovala je u *online* anketi o razvojnim pitanjima važnima za oblikovanje NRS-a, a u izradu NRS-a bili su uključeni i učenici osnovnih škola koji su izradili likovne i literarne radove na temu razvoja Hrvatske.

Slika 33. – Institucionalni okvir procesa izrade NRS-a 2030.

